

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисциплін
“ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ”,
“ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ”
(для спеціалістів, магістрів)**

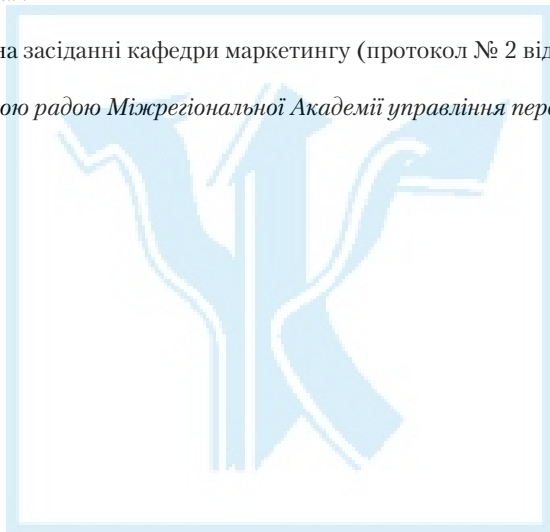
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри цивільно-правових дисциплін
Р. Б. Прилуцьким

Затверджено на засіданні кафедри маркетингу (протокол № 2 від 26.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Прилуцький Р. Б. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”. — К.: МАУП, 2008. — 40 с.

Методичні матеріали містять пояснювальну записку, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, перелік тем для самостійного вивчення та завдання до них, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів (далі – СРС) є складовою навчального процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність” в час, вільний від обов’язкових навчальних занять.

Мета СРС – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної ознаки та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання СРС – вивчення тем, питань, винесених на самостійне опрацювання студентами, засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих на лекціях та інших аудиторних заняттях знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета, забезпечення підготовки студентів до поточних аудиторних занять.

Зміст СРС визначається навчальними програмами, робочими навчальними програмами з дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”, цими методичними матеріалами та методичними матеріалами до практичних і семінарських занять з названих дисциплін.

СРС виконується згідно з методичними вказівками та переліком тем і завданнями до них, в яких даються теми рефератів, доповідей, колоквиумів, задачі та тестові завдання. До кожної теми рекомендовано літературу.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ СРС

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються у процесі СРС з дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”, вирізняються чотири її основних види:

I – СРС, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять і вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;

II – пошуково-аналітична робота;

III – наукова робота;

IV – навчально-виробнича практика.

Види та форми СРС	Форма контролю та звітності
I. Підготовка до поточних аудиторних занять	
1.1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання	1.2. Перевірка правильності виконаних завдань під час консультацій та аудиторних занять
1.3. Виконання домашніх завдань, написання рефератів, підготовка доповідей	1.3. Перевірка правильності виконання завдань, написання рефератів, заслуховування доповідей
1.4. Виконання та письмове оформлення завдань, тестів	1.4. Перевірка правильності виконання завдань і тестів під час аудиторних занять та консультацій
1.5. Підготовка до колоквиумів	1.5. Участь у колоквиумах
1.6. Підготовка до семінарських, практичних занять	1.6. Активна участь у семінарських, практичних заняттях
1.7. Підготовка до контрольних робіт	1.7. Перевірка контрольних робіт
1.8. Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю	1.8. Написання та перевірка контрольної роботи, тестування тощо
1.9. Підготовка до виконання Комплексної контрольної роботи (ККР)	1.9. Виконання ККР
II. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Доповідь за підготовленими матеріалами та їх оцінювання на аудиторних заняттях
2.2. Аналітичний розгляд наукових публікацій	2.2. Доповідь та обговорення результатів виконаної роботи під час аудиторних занять
2.3. Аналіз конкретних практичних ситуацій, підготовка до участі у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ і т. п.	2.3. Участь у ділових, кейсових іграх, виконання ситуаційних вправ тощо
2.4. Практикум з навчальної дисципліни з використанням комп'ютерного програмного забезпечення	2.4. Перевірка правильності виконання завдань
2.5. Вивчення судової практики	2.5. Обговорення результатів виконаної роботи на аудиторних заняттях
III. Наукова робота	
3.1. Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо	3.1. Доповіді на наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо

3.2. Підготовка наукових публікацій (наукових статей, тез тощо)	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку
3.3. Виконання завдань у межах наукових досліджень Кафедри цивільно-правових дисциплін	3.3. Використання матеріалів у звіті з науково-дослідної роботи (НДР) кафедри
3.4. Підготовка наукових робіт до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	3.4. Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт
IV. Навчально-виробнича практика	
4.1. Проходження навчально-виробничої практики на підприємствах, в організаціях та збір матеріалів за тематикою дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”	4.1. Захист звіту за результатами практики

Для реалізації СРС у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують завдання різних типів і рівнів складності. Студенту пропонуються типи завдань, які передбачають отримання матеріального результату.

Перший рівень СРС забезпечує засвоєння предметних знань, основних понять та термінів, видів та способів діяльності, формування навичок, умінь, але не передбачає самостійного застосування набутого;

Другий рівень СРС формує певні навички та вміння самостійно застосовувати засвоєні знання для виконання певних завдань:

- виконання вправ, тестів, розв’язання правничих ситуацій за лекційними матеріалами теми;
- підготовка контрольних запитань для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу теми;
- узагальнення теоретичних матеріалів за допомогою опорно-інформаційних схем;
- підготовка письмових робіт аналітичного характеру за тематичними матеріалами (рефератів, роз’яснень, консультацій) тощо.

Третій рівень передбачає самостійний інформаційний пошук, прийняття самостійних рішень та творчий рівень застосування набутих знань, навичок, умінь:

- підготовка пропозицій щодо змін у чинному законодавстві;
- підготовка тез доповіді, пропозицій, роз’яснень щодо практик застосування господарського законодавства тощо. Перевага на-

дається завданням, які забезпечують алгоритмічно-дійовий та творчий рівень засвоєння знань, серед яких: завдання на вміння розв'язувати задачі; аналізувати ситуації, випадки. Факт виконання таких завдань свідчить про прагнення студентів до само-реалізації та професійної рефлексії в процесі навчання.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти, опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою контрольних питань для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню студентами відповідно до кожної теми дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”.

Кожна тема, яка виносяться на самостійне вивчення, передбачає кілька практичних і тестових завдань.

Практичні завдання включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, написання рефератів та доповідей за заданими темами, задачі й тестові завдання

При підготовці до тематичного колоквиуму вивченню підлягають нормативно-правові акти у сфері регулювання відносин інтелектуальної власності. Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату повинне починатись із складання продуманого змісту, який складається зі вступу, 2–3 розділів, які можуть ділитись на підрозділи. У вступі визначається мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині розкривається зміст досліджуваної проблеми. Робота повинна завершуватись висновками, в яких викладаються основні результати дослідження.

Важливим засобом у засвоєнні знань студентами є вирішення задач-казусів, яке повинно носити творчий, аналітичний та самостійний характер з детальним обґрунтуванням рішень.

При вирішенні задач студент:

- уважно та ретельно аналізує фактичні обставини справи, викладені в умовах задачі;

- визначає необхідний інститут права інтелектуальної власності, підбирає відповідні нормативно-правові акти, що регулюють ці правовідносини;
- дає обґрунтовані відповіді, консультації, вирішуючи справу по суті.

I. САМОСТІЙНА РОБОТА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ПІДГОТОВКУ ДО ПОТОЧНИХ АУДИТОРНИХ ЗАНЬ

Основними **формами СРС** у процесі підготовки до аудиторних занять є:

- уважне слухання і конспектування лекцій;
- робота над конспектами лекцій, планами практичних занять;
- вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими актами;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою;
- конспектування самостійно вивченого матеріалу, підготовка доповідей, рефератів, написання курсових робіт;
- активна участь у практичних заняттях, колоквіумах.

Лекції

Важливу роль у СРС відіграють лекції. Вони слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують студентів до найраціональнішого вивчення навчальної дисципліни, дають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найскладніші поняття та положення навчальної дисципліни. Плідна робота студентів на лекціях є запорукою подальшого успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із студента фахівця з необхідним рівнем знань та навичок. На початку лекції, як правило, викладач оголошує її тему, план проведення та необхідну навчальну літературу і нормативно-правові джерела. На наукову і спеціальну літературу він також посилається у ході лекції. Тому студенти повинні уважно слухати викладача, аналізувати отримувану інформацію, а також конспектувати найважливіші та необхідні масиви інформації. Наприкінці лекції можна поставити викладачеві запитання, отримати роз'яснення незрозумілих положень. Належне ведення конспекту забезпечить збереження необхідної інформації, яку у будь-який час можна буде проаналізувати.

Робота над конспектами лекцій, планами практичних занять

При підготовці до практичних занять студент уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію, звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із обраної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання або винесення їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує студента звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою

Працювати із підручниками, навчальними посібниками та нормативно-правовими джерелами, науковою і спеціальною літературою необхідно так, щоб здобути максимум теоретичних знань і необхідних відомостей. Студент насамперед має визначитися чи необхідно опрацювати те чи інше джерело, чи має воно відношення до навчального курсу, а лише після того відбирає необхідний для вивчення матеріал (глави, розділи і т. ін.). При опрацюванні матеріалу можуть зустрічатися незрозумілі чи незнайомі слова, терміни слід з'ясувати їх зміст за словниками, довідниками, контекстом речення. При вивченні матеріалу за підручником, навчальним посібником, роботі із науковою і спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане із прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, виявляти незрозумілі положення з метою їх подальшого з'ясування на практичному занятті. Тому студентам необхідно відпрацювати зручну для себе певну систему позначень (підкреслювання, помітки на полях книги чи нормативно-правового акта, виписки, позначення маркерами різних кольорів, формулювання інших авторів та нормативно-правових джерел, посилання на інші джерела, виписки необхідних відомостей на окремих листках та ін.) та фіксації опрацьованого матеріалу. Крім того, при роботі із науковою та спеціальною літературою виявляться посилання на джерела не вказані

в навчально-методичному комплексі, що є, безперечно, цінним для самостійного поглибленого вивчення правового матеріалу.

Практичні заняття, колоквиуми

Мета практичних занять полягає у закріпленні і поглибленні набутих теоретичних знань студентів, опануванні навичками їх застосування при вирішенні конкретних процесуальних ситуативних питань, контролі за засвоєнням матеріалу, стимулюванні самостійної роботи щодо засвоєння основних положень та вивчення специфіки галузі права.

Основою для підготовки до **практичних занять** є методичні матеріали з дисципліни. Тематичним планом передбачено проведення практичних занять з основних тем дисципліни. На практичних заняттях використовуються різні форми та методи контролю знань студентів: усне опитування, дискусія, реферативні повідомлення та їх обговорення, вирішення практичних завдань, тестовий контроль.

Практичні заняття можуть проходити в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, колоквиум, рольові, кейсові ігри, складання процесуальних документів та ін.

Продуктивними і раціональними формами заняття є співбесіда та дискусія, поєднані з розглядом конкретних процесуальних ситуацій. Вони дають можливість обговорити питання з багатьох сторін і залучити до обговорення максимальну кількість студентів, допомагають розвивати мислення та мову, сприяють засвоєнню матеріалу.

Студент, бере участь у практичному занятті, семінарі, при обговоренні того чи іншого питання повинен:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати і доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стисло відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача тощо.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову та спеціальну літературу) та нормативно-правові акти, постанови Верховного суду України, рекомендації й роз'яснення Вищого господарського суду України, рішення Конституційного суду України. Особливу увагу необхідно приділити судовій практиці. Перевірку засвоєння своїх знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

Кращій підготовці до практичних занять сприятиме використання різних технічних засобів та технологій (комп'ютер, відеотехніка, мережа Internet, інформаційні банки даних). Найзручніше у навчальному процесі використовують комп'ютер, він допомагає здійснювати пошук і систематизацію необхідної інформації, мінімізує витрати часу на такі дії, оптимізує самостійну роботу студентів, надає доробкам студентів закінченого і естетичного вигляду.

Задачі необхідно виконувати у письмовій формі з розгорнутим мотивованим рішенням, посиланням на статті, пункти нормативно-правових актів тощо.

Реферат

Важливим засобом у засвоєнні знань є написання рефератів та виголошення реферативної доповіді. Тематика рефератів пропонується за визначеними темами практичних занять та СРС. **Мета реферативної доповіді** полягає у засвоєнні студентами основних аспектів розкритої у реферативному дослідженні теми, формуванні запитань, проведенні дискусії. На практичному занятті рекомендується обговорювати не більше двох рефератів. Вимоги до реферату:

Обсяг — 5–10 аркушів формату А4;

Структура — вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел.

У вступі розкривається актуальність теми, визначається мета, в основній частині містяться основні положення дослідження, що розкривають тему, у висновку викладаються основні положення та пропозиції автора, що впливають із розгляду теми. Реферативна доповідь та участь в її обговоренні можуть бути предметом окремого оцінювання викладачем або враховуватись ним при оцінці інших форм контролю.

Тести

Особливим способом контролю знань студентів є **тестове** опитування. Особливість роботи при підготовці до тестового контролю полягає у тому, що позитивне виконання тестових завдань потребує точних знань, доброї пам'яті, а у певних випадках — розвитку інтуїтивного мислення, оскільки під час тестування заборонено користуватися будь-якими джерелами.

Тестове завдання складається з одного питання і 4-х відповідей, серед яких одна чи кілька правильних. Студент повинен вказати на правильні відповіді.

У кінці заняття викладач робить висновок щодо рівня підготовки студентів до заняття, відзначає позитивні і негативні сторони відповідей, аналізує їх та ставить завдання на наступне заняття.

Самостійне вивчення визначених тем дисципліни

СРС включає також самостійне поглиблене вивчення за визначеним переліком тем дисципліни, з яких не проводяться практичні заняття. Студенти в процесі такої роботи користуються підручниками, навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями, даними судової практики, відповідним законодавством. Відповіді на поставленні питання теми повинні бути розширеними, обґрунтованими з посиланням на нормативно-правові та науково-теоретичні джерела і практику застосування законодавства. Перевірка результатів такої СРС (у вигляді письмової роботи чи реферату) здійснюється під час проведення запланованої індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентами за графіком роботи кафедри чи індивідуальним графіком, узгодженим між викладачем та студентом, та під час окремих аудиторних занять. Під час перевірки результатів СРС оцінюється як письмовий результат СРС, так і усна доповідь студента з визначеної теми. Результатом перевірки повинне стати нарахування відповідної кількості балів відповідно до визначених критеріїв оцінювання.

Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю здійснюється студентами шляхом написання контрольних робіт, виконання тестових завдань, вивчення матеріалу за переліком питань.

II. ПОШУКОВО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА

Пошуково-аналітична робота є складовою СРС і полягає у проведенні самостійного пошуку джерел нормативно-правового, науково-теоретичного і практичного характеру з тем дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”, що дозволяє

глибше і детальніше опанувати всі питання, визначені тематичним планом.

Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Робота із каталогами бібліотек

Для належної підготовки фахівця-правознавця вивчення тієї чи іншої правової дисципліни тільки за допомогою конспекту лекцій та навчальних посібників, підручників є недостатнім. Тому студентам вкрай необхідно опрацювати першоджерела, наукову і спеціальну літературу. Її перелік, як правило, наводиться у навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни.

Для отримання необхідної літератури студент зобов'язаний розпочати її пошук у бібліотеці. Якщо у методичному комплексі наводиться список додаткової літератури з усіма необхідними реквізитами (автор, назва джерела, місце та рік видання), то необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти у ньому картку із необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж студент проводить наукове дослідження обраної правової проблеми, готує наукову доповідь, виступ на конференцію і йому не відомі реквізити джерела або саме джерело, то необхідно звернутися до систематичного бібліотечного каталогу. В цьому випадку завдання студента зводиться до пошуку необхідної галузі (підгалузі) права і в її межах знайти картку з необхідним джерелом та бібліотечним шифром. В інформаційно-бібліотечному комплексі МАУП зручною для користування є система комп'ютерних каталогів.

В подальшому студент повинен оформити за встановленим зразком бібліотечне замовлення на літературу (внести шифр знайденого джерела та усі необхідні реквізити).

Робота із комп'ютерними інформаційними системами

При роботі із персональним комп'ютером слід пам'ятати, що поширеними, доступними і зручними у використанні системами пошуку і зберігання нормативно-правової інформації є:

- інформаційно-пошукова система нормативно-правових документів “Право”;
- інформаційно-пошукова система нормативно-правових документів “Юрист Плюс”;

- інформаційно-пошукова система нормативно-правових документів “Ліга”;
- інформаційно-пошукова система нормативно-правових документів “Нормативні акти України”;
- сайт Верховної Ради України – <http://rada.kiev.ua/>

Використовуючи той чи інший напрям пошуку, студент отримує необхідний масив нормативно-правових актів, який у вигляді систематизованого за часом прийняття або тематикою (за вибором студента) переліку виводиться на екран і є доступним для подальшого ознайомлення. Інформаційні пошукові системи обладнані зручними підказками та інструментами роботи з ними. За необхідності вибрані правові документи можуть бути роздруковані або скопійовані на дискети з метою подальшого опрацювання.

Великий обсяг необхідної правової та наукової інформації містить у собі мережа Internet, яка може бути використана студентами у підготовці до занять, написанні доповідей, рефератів, курсових робіт та ін.

Активне і раціональне використання засобів технічного забезпечення і новітніх технологій сприятиме ефективній підготовці до навчальних занять, розширенню і поглибленню знань.

Вивчення судової практики

Самостійне вивчення студентами судової практики може здійснюватися за такими напрямками:

- вивчення матеріалів, що містяться у спеціальних друкованих засобах масової інформації – “Вісник Верховного суду України”, “Вісник господарського судочинства”, а також у спеціальних збірниках постанов і рекомендацій Верховного суду України, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України, у спеціалізованих юридичних журналах і виданнях, що у достатній кількості, як правило, представлені у бібліотечному центрі МАУП;
- вивчення результатів судового розгляду справ з питань тем дисципліни, розміщених на сайтах системи Інтернет, а також у реєстрі розглянутих судових справ;
- вивчення судової практики під час проходження науково-виробничої практики та самостійного відвідування судових установ.

З метою самостійного відвідування судових та інших установ студент може отримувати рекомендаційні листи до їх керівництва від адміністрації ІІІ МАУП та від МАУП.

III. НАУКОВА РОБОТА

Наукова робота студентів може здійснюватись за такими напрямками:

- робота у студентських наукових гуртках;
- написання наукових доповідей, статей (скажімо, до друкованих засобів масової інформації);
- участь у наукових спеціалізованих конференціях, круглих столах, семінарах (з підготовкою наукових доповідей, тез тощо);
- написання курсових робіт з дисципліни за темами, що охоплюють відносини стосовно інтелектуальної власності.

Оцінюванню підлягає тільки та наукова робота, яка тісно пов'язана з тематикою дисциплін “Право інтелектуальної власності”, “Інтелектуальна власність”.

IV. НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Навчально-виробнича практика проводиться згідно із затвердженим планом. Студенти самостійно збирають, опрацьовують, аналізують практичні матеріали з тем дисципліни. Оцінювання результатів здійснюється під час захисту результатів практики або під час індивідуально-консультативної роботи.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Визначення критеріїв оцінки

СРС оцінюється в межах комплексної оцінки знань, виходячи із видів роботи та критеріїв оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, що відведені навчальним планом.

Критеріями оцінювання можуть бути:

– при усних відповідях:

повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, періодич-

них видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

– при виконанні письмових завдань:

повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки та інших технічних засобів.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання враховуються такі рівні знань студентів:

1-й рівень — **початковий**. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Відповідь при відтворенні навчального матеріалу — елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення;

2-й рівень — **середній**. Студент володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами. Відтворюється основний навчальний матеріал, виконуються завдання за зразком, володіння елементарними вміннями навчальної діяльності.

3-й рівень — **достатній**. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Знання істотних ознак понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійне застосування знань в стандартних ситуаціях, володіння розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), вміння робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента повна, правильна, логічна, обґрунтована та без власних суджень. Студент здатен самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

4-й рівень — **високий**. Знання глибокі, міцні, узагальнені, системні та творчо застосовуються. Навчальна діяльність має науково-дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні проблемні ситуації, шукати шляхи їх вирішення, виявляти і захищати свою особисту позицію.

Кожна оцінка рівня досягнень студента повинна бути аргументовано умотивована.

Визначення балів за різні види навчальної діяльності

В основі комплексної діагностики знань лежить бальна система, яка послідовно переводиться у звичайну шкалу оцінок.

Максимальна сума балів з навчальної дисципліни складає **100**.

При підрахунку балів види робіт згруповуються:

Види робіт	Оцінка у балах
1. Аудиторні заняття (відповіді при опитуванні, тестування, підготовка та виступ із рефератом, дайджестом, цікавою додатковою інформацією, розв'язання задач, виконання практичних, лабораторних, контрольних робіт та ін.)	70
2. Самостійна робота студентів (виконання індивідуальних і колективних завдань, творчих робіт, складання конспекту, написання реферату, перекладу, звіту, огляду додаткової літератури або матеріалів періодики тощо).	30
Разом	100

Вид і обсяг навчальних завдань визначає викладач з урахуванням:

- вимог освітньо-професійної характеристики;
- міждисциплінарних зв'язків;
- знань, на яких базується навчальна дисципліна;
- професійної орієнтації та рівня складності (репродуктивні, пізнавально-пошукові, пізнавально-практичні, творчі, дослідницькі), варіативності завдань;
- методів контролю.

Залежно від кількості балів, отриманих за кожен вид навчальних робіт, студент одержує сукупну суму балів, яка при проведенні іспиту враховується для виставлення загальної оцінки з навчальної дисципліни.

Шкала переведення балів в оцінку

Сума балів	Оцінка
90–100	5
75–89	4
60–74	3
Ниже 60	2

При визначенні загальної оцінки з навчальної дисципліни вага оцінки за поточну навчальну роботу та безпосередньо одержаної на іспиті складає 50 % та 50 % відповідно.

Оцінювання за чотирибальною системою

- оцінка “відмінно” — студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;
- оцінка “добре” — загалом рівень знань студентів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;
- оцінка “задовільно” — студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;
- оцінка “незадовільно” — студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, студент не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

Оцінювання тестових завдань

Студентом надані правильні відповіді на:

0–25 % тесту — оцінка “нижче 60 балів”;

26–50 % тесту — оцінка “60–74 бали”;

51–75 % тесту — оцінка “75–89 балів”;

76–100 % тесту — оцінка “90–100 балів”.

Кількість набраних балів переводиться у традиційну оцінку.

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ТА ЗАВДАННЯ ДО НИХ

Змістовий модуль I. Загальні положення права інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності

Самостійно опрацювати питання

1. Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності в Україні та в світі.
2. Загальна характеристика основних теорій у сфері права інтелектуальної власності.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Поняття та зміст права інтелектуальної власності.
2. Поняття творчої діяльності.
3. Предмет, система і метод охорони права інтелектуальної власності.
4. Місце права інтелектуальної власності в системі цивільного права.
5. Значення права інтелектуальної власності.
6. Співвідношення понять інтелектуальна власність та власність.
7. Інтелектуальна діяльність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства.
8. Державне управління інтелектуальною власністю.
9. Що означають теорії права інтелектуальної власності: промислової власності, вічної промислової власності, привілеїв, пропріетарна, договірна, рентна, особова, деліктна, виключних майнових прав, виключних прав?

Практичні завдання

1. Підготувати реферат на тему: “Теорії права інтелектуальної власності”.
2. Підготувати доповідь на тему: “Результати творчої діяльності як об’єкти правовідносин”.

Тестові завдання

1. Право інтелектуальної власності – це:

- а) право особи на об'єкт інтелектуальної діяльності;
- б) право особи на результат інтелектуальної діяльності;
- в) право особи на результат творчої діяльності;
- г) право особи на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений законом.

2. Право інтелектуальної власності є:

- а) самостійною галуззю права;
- б) підгалуззю цивільного права;
- в) інститутом цивільного права;
- г) субінститутом цивільного права.

3. Результатом творчості є:

- а) створення нового нематеріального блага;
- б) створення нового матеріального блага;
- в) створення нового нематеріального та матеріального блага.

Література [1; 3; 41–62; 65–68; 71–75;
78; 85; 92; 93; 95; 97–99]

Тема 2. Джерела права інтелектуальної власності

Самостійно опрацювати питання

1. Договір та звичай як джерела регулювання відносин з права інтелектуальної власності.
2. Загальна характеристика міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Джерела права інтелектуальної власності.
2. Особливості побудови законодавства як джерела права інтелектуальної власності.
3. Як врегульовані питання права інтелектуальної власності Цивільним кодексом України?

4. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел права інтелектуальної власності.
5. Назвіть міжнародні конвенції та угоди про охорону права інтелектуальної власності.

Практичні завдання

1. Підготуватися до колоквиуму за темою: “Міжнародно-правові акти про охорону права інтелектуальної власності”.
2. Підготувати доповідь на тему: “Європейські директиви в галузі інтелектуальної власності”.

Тестові завдання

1. У Цивільному кодексі України питання права інтелектуальної власності врегульовані:
 - а) книгою 5;
 - б) окремим розділом;
 - в) окремим підрозділом;
 - г) главами 35–46.
2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів підписана:
 - а) 27 вересня 1987 р.;
 - б) 9 вересня 1886 р.;
 - в) 9 вересня 1996 р.;
 - г) 27 вересня 1896 р.
3. Договір про патентну кооперацію 19 червня 1970 р. підписаний:
 - а) у Парижі;
 - б) Вашингтоні;
 - в) Мадриді;
 - г) Женеві.

Література [1–62; 66; 68; 71; 77; 97; 98]

Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності

Самостійно опрацювати питання

Держава як власник прав інтелектуальної власності.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Поняття, ознаки та види суб'єктів права інтелектуальної власності.
2. Розкрийте поняття “автор”.
3. Хто такі заявники у праві інтелектуальної власності?
4. правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності.
5. Спадкоємці права інтелектуальної власності.

Практичні завдання

1. Підготувати реферат на тему: “Роботодавці як суб'єкти права інтелектуальної власності”.
2. Підготувати доповідь на тему: “Поняття співавторства та його види”.

Тестові завдання

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності є:

- а) творець;
- б) автор;
- в) виконавець;
- г) інша особа, якій належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності.

2. Автором є:

- а) фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;
- б) фізична особа, яка своєю інтелектуальною діяльністю створила твір;
- в) фізична особа, яка своєю творчою працею та інтелектуальною діяльністю створила твір;
- г) особа, що вказана автором.

3. Співавтори – це:

- а) всі особи, які брали участь в оприлюдненні твору;
- б) особи, які надавали допомогу у створенні твору;
- в) особи, творчою працею яких створено твір.
- г) особи, які замовили та фінансували створення твору.

Література [1–14; 41–62; 65–66; 68; 71–75; 84; 87; 92; 93; 97; 98]

Тема 4. Об'єкти права інтелектуальної власності

Самостійно опрацювати питання

Система об'єктів права інтелектуальної власності.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Поняття та ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.
2. Ознаки охороноспроможності об'єктів інтелектуальної власності.
3. Перерахуйте об'єкти авторського права та суміжних прав.
4. Об'єкти промислової власності.
5. Об'єкти засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
6. Об'єкти селекційних досягнень.
7. Об'єкти науково-технічної інформації.
8. Об'єкти нетрадиційних рішень (наукові відкриття, раціоналізаторська пропозиція, об'єкти захисту від недобросовісної конкуренції).

Практичні завдання

1. Підготувати реферати на теми:

- 1) “Об'єкт конфіденційної (нерозкритої) інформації”.
- 2) “Оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності.”

2. Підготувати доповідь на тему: “Припинення правової охорони об'єктів інтелектуальної власності”.

Тестові завдання

1. Об'єктами права інтелектуальної власності є:

- а) всі результати творчої діяльності;
- б) всі результати інтелектуальної діяльності;
- в) творчий результат, що відповідає вимогам чинного законодавства;
- г) наукові відкриття.

2. Об'єктом авторського права є:

- а) грошові знаки;
- б) твори у галузі науки, літератури і мистецтва;
- в) твори народної творчості (фольклор);
- г) повідомлення про новини дня або поточні події, що мають характер звичайної прес-інформації.

3. Об'єктами суміжних прав визнаються:

- а) винаходи;
- б) комп'ютерні програми;
- в) місця походження товарів;
- г) передачі (програми) організацій мовлення.

Література [1–62; 64–66; 68; 72; 74; 79; 85; 92; 93; 95]

Тема 5. Захист права інтелектуальної власності

Самостійно опрацювати питання

Охорона прав інтелектуальної власності в адміністративному та кримінальному праві.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Назвіть форми захисту прав інтелектуальної власності: судові та позасудові.
2. Назвіть суб'єкти звернення за захистом інтелектуальної власності.
3. У чому полягає цивільно-правовий захист авторського права і суміжних прав?
4. У чому полягає цивільно-правовий захист патентних прав?
5. Охарактеризуйте цивільно-правовий захист прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
6. Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності.
7. Державний контроль у сфері інтелектуальної власності.

Практичні завдання

1. Підготувати реферат на тему: “Правове регулювання реєстрації прав на об'єкти інтелектуальної власності”.

2. Підготувати доповідь на тему: “Неправові (неюрисдикційні) способи захисту охорони прав інтелектуальної власності”.

Тестові завдання

1. Захист авторського права — це:

- а) прийняття нормативного акта в сфері авторського права;
- б) встановлення правового режиму об'єктів авторського права;
- в) звернення до суду із позовом про поновлення права, що порушене;
- г) звернення до міліції із заявою про порушення авторського права.

2. Юрисдикційний спосіб захисту права інтелектуальної власності здійснюється:

- а) самим автором;
- б) судом;
- в) третейським судом;
- г) уповноваженими на це державними органами.

3. Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

- а) вилучення з цивільного обороту суб'єктів, які виготовляли або вводили у цивільний оборот об'єкти з порушенням права інтелектуальної власності;
- б) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, що використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності;
- в) застосування разового грошового стягнення разом з відшкодуванням збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності;
- г) опублікування в засобах масової інформації відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення.

Література [1–14; 41–62; 65; 66; 69; 75; 85; 88; 89; 91–93; 96–98; 101]

Змістовий модуль II. Форми інтелектуальної власності

Тема 6. Авторське право

Самостійно опрацювати питання

Види, зміст та охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Поняття та ознаки авторського права.
2. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному розумінні.
3. Об'єкти авторського права.
4. Види творів, на які поширюється правова охорона.
5. Види творів, на які не поширюються норми авторського права.
6. Суб'єкти авторського права: поняття, ознаки та види.
7. Майнові та особисті немайнові права автора.
8. Право слідування та строки охорони авторських прав.
9. Авторські договори: поняття, види та зміст.
10. Строк дії авторського права.

Практичні завдання

1. Підготувати реферати на теми:

- 1) “Комп'ютерні програми та бази даних як об'єкти авторського права”;
- 2) “Музичні твори і твори ужиткового мистецтва як об'єкти авторського права”.

2. Підготувати доповідь на тему: “Усні твори як об'єкти авторського права”.

3. Задачі.

На замовлення ВНЗ професор І. написав підручник “Історія держави і права України”, який був виданий видавництвом ВНЗ тиражем 1000 прим. І. звернувся до ВНЗ з вимогою про виплату йому обіцяного авторського гонорару у сумі 15 000 грн. і 5 % доходу від продажу підручника. ВНЗ у задоволенні вимог І. відмовив, мотивуючи це тим, що у нього немає грошей на виплату гонорару, підручник не продається, а безоплатно розповсюджується між його структурними підрозділами та студентами. Крім того, І. взагалі не має ніяких прав на підручник, оскільки працює у ВНЗ на посаді професора, за що отримує заробітну плату, а підручник написав за замовленням з місця роботи. Через деякий час І. довідався, що один із підрозділів ВНЗ рекламує і продає електронну версію підручника, яка була підготовлена І. і передана до видавництва для друку підручника.

Які права виникли у І. у зв'язку з виданням підручника? Чи має він право на авторський гонорар і виплати з доходів від продажу підручника? Які права І. були порушені?

Викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Інституту права (далі — Інститут) відповідно до плану кафедри та індивідуального плану роботи викладача, затвердженого кафедрою, підготував навчальну програму і робочу навчальну програму з навчальної дисципліни, яку він викладав. Програми були надруковані на комп'ютері і зберігались у теці навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. Через два роки викладач звільнився за власним бажанням із займаної посади і, покидаючи кафедру, вирішив забрати названі програми. Завідувач кафедри проти цього заперечував, мотивуючи це тим, що викладач підготував програми у межах виконання своїх безпосередніх професійних обов'язків, за що отримував заробітну плату, на що викладач заявив, що він має право авторства на дані програми, вони є його інтелектуальною власністю і він має повне право не залишати їх кафедрі.

Як повинна бути розв'язана ця спірна ситуація? Чи є програми об'єктом авторського права? Які права у зв'язку з цим має викладач? Дайте обґрунтовану консультацію.

Тестові завдання

1. Авторське право на твір виникає внаслідок:

- а) формулювання автором ідеї та сюжету твору;
- б) реєстрації його у державному органі;
- в) факту його створення;
- г) друку твору у друкарні.

2. Авторські особисті немайнові права на службовий твір належать:

- а) роботодавцю;
- б) УААСП;
- в) автору;
- г) державі.

3. Об'єктами охорони авторського права є твори:

- а) образотворчого мистецтва;
- б) переклади;
- в) народної творчості (фольклор);
- г) аудіовізуальні;
- д) комп'ютерні програми;

- є) грошові знаки;
- ж) тексти законів.

4. Майнові права інтелектуальної власності на твір в Україні діють протягом:

- а) 20 років;
- б) 50 років;
- в) 70 років;
- г) 100 років після смерті автора.

Література [1; 2; 5; 17–21; 23; 41–64; 80; 81; 84; 86; 88; 89; 94; 100; 101]

Тема 7. Суміжні права

Самостійно опрацювати питання

Суміжні права у міжнародних правових актах.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Поняття та ознаки суміжних прав.
2. Види суміжних прав.
3. Суб'єкти суміжних прав та їхні права.
4. Об'єкти суміжних прав.
5. Строки чинності суміжних майнових прав.
6. Реалізація суміжних прав.
7. Способи захисту суміжних прав.

Практичні завдання

1. Підготувати реферат на тему: “Фонограми і відеограми як об'єкти суміжних прав”.

2. Підготувати доповідь на тему: “Майнові та особисті немайнові права носіїв суміжних прав”.

Тестові завдання

1. Об'єктами охорони суміжних прав є:

- а) комп'ютерні програми;
- б) виконання творів;
- в) переклади;
- г) фонограми.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через:

- а) 70 років;
- б) 25 років;
- в) 38 років;
- г) 50 років.

3. Використанням передачі (програми) організації мовлення є:

- а) прослуховування трансляції передачі (програми) організації мовлення;
- б) відтворення запису передачі (програми) організації мовлення;
- в) рекламування передачі (програми) організації мовлення публіці;
- г) інші дії, встановлені законом.

Література [1;2; 5; 22; 23; 41–64; 80; 81; 84; 86; 88; 89; 94; 100; 101]

Тема 8. Право промислової власності

Самостійно опрацювати питання

Захист права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

- 1. Поняття права промислової власності.
- 2. Винахід як об'єкт права промислової власності.
- 3. Корисна модель як об'єкт права промислової власності.
- 4. Промисловий зразок як об'єкт права промислової власності.
- 5. Об'єкти компоновання (типографій) інтегральних мікросхем.

Практичні завдання

1. Підготувати реферати на теми:

- а) “Оформлення прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності”.
- б) “Патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах”.

2. Підготувати доповідь на тему: “Майнові та особисті немайнові права суб’єктів винахідницьких правовідносин”.

3. Задачі.

На винахід О. було отримано авторське свідоцтво, яке за заявою Підприємства, на якому О. працював інженером, та згодою самого О. було обмінано на патент України. З метою використання винаходу Підприємство уклало кілька ліцензійних договорів. О. виставив Підприємству вимоги щодо виплати йому винагороди у розмірі 50 % від прибутку. Підприємство з таким розподілом прибутку не погодилось. О. звернувся до суду з позовом до Підприємства з вимогою виплати йому зазначену винагороду.

Чи підлягає задоволенню позов О.? Чи виплачувало б винагороду О. Підприємство, якби використовувало винахід, що охороняється авторським свідоцтвом?

Майстер і технолог розробили та впровадили у виробництво заводу спосіб виготовлення пензлів. Після шестимісячного використання стала очевидною його велика ефективність. Автори запропонували адміністрації заводу запатентувати розробку як винахід, але не отримали відповіді протягом двох місяців і подали заявку на отримання патенту від власного імені. При цьому з метою прискорення отримання виключних прав на створений ними спосіб вони вирішили запатентувати його не як винахід, а як корисну модель.

Патентне відомство відмовило у видачі свідоцтва на корисну модель, посилаючись на порушення заявниками діючого законодавства.

Чи обґрунтована відмова? Які порушення допущені заявниками, чи можна їх усунути? Дайте аргументовану відповідь.

Тестові завдання

1. Об’єктами права промислової власності є:

- а) винахід;
- б) фірмовий зразок;
- в) знаки обслуговування;
- г) корисна модель.

2. Набуття права інтелектуальної власності об'єктом права промислової власності засвідчується:

- а) авторським свідоцтвом;
- б) ліцензією;
- в) дипломом;
- г) патентом.

3. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід спливає через:

- а) 15 років;
- б) 20 років;
- в) 25 років;
- г) 50 років.

Література [1; 2; 4; 6; 7; 15; 16; 24–27; 41–62; 69; 72; 79; 82; 87–89; 91; 96–98]

Тема 9. Інші форми інтелектуальної власності

Самостійно опрацювати питання

- 1. Раціоналізаторська діяльність: поняття, об'єкти та правова охорона.
- 2. Захист від недобросовісної конкуренції.

Контрольні питання для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

- 1. Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми.
- 2. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього.
- 3. Правове регулювання комерційного (фірмового) найменування.
- 4. Торгівельна марка: поняття, ознаки, види та правова охорона.
- 5. Географічне зазначення походження товарів: поняття, об'єкти та правова охорона.
- 6. Селекційні досягнення: поняття, ознаки, види та правова охорона.
- 7. Науково-технічна інформація: поняття, об'єкти та правова охорона.
- 8. Наукові відкриття: поняття, об'єкти та правова охорона.

Практичні завдання

1. Підготуватись до колоквиуму за темою: “Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг”.

2. Підготувати реферати на теми:

1) “Міжнародно-правова регламентація захисту від недобросовісної конкуренції”.

2) “Правова охорона географічних зазначень за законодавством Європейського Союзу у контексті інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом”.

Тестові завдання

1. Комерційне (фірмове) найменування є:

- а) об'єктом авторського права;
- б) об'єктом суміжних прав;
- в) об'єктом права промислової власності;
- г) засобом індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

2. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин спливає через:

- а) 15 років;
- б) 20 років;
- в) 30 років;
- г) 35 років.

3. Право власності для знаків на товари та послуги посвідчується:

- а) дипломом;
- б) патентом;
- в) договором;
- г) свідоцтвом.

Література [1–4; 8–14; 16; 28–62; 65; 68; 70; 76; 79; 83; 85; 88; 89; 97; 98]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти

1. *Конституція* України. Прийнята Верховною Радою України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. *Цивільний кодекс* України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356.
3. *Господарський кодекс* України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18–22. — Ст. 144.
4. *Кримінальний кодекс* України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25–26. — Ст. 131.
5. *Закон* України “Про авторське право і суміжні права” // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 13. — Ст. 64.
6. *Закон* України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 32.
7. *Закон* України “Про охорону прав на промислові зразки” // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 34.
8. *Закон* України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 7. — Ст. 36.
9. *Закон* України “Про охорону прав на сорти рослин” // Офіц. вісн. України. — 2002. — № 7. — Ст. 278.
10. *Закон* України “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем” від 5 листопада 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 8. — Ст. 28.
11. *Закон* України “Про охорону прав на зазначення походження товарів” від 16 грудня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 27–28. — Ст. 181.
12. *Закон* України “Про захист від недобросовісної конкуренції” від 30 червня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1999. — № 4. — Ст. 274.
13. *Закон* України “Про захист прав споживачів” від 15 грудня 1993 р. № 3682-ХІІ (в ред. від 1 груд. 2005 р.) // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 1. — Ст. 1.
14. *Закон* України “Про рекламу” від 3 липня 1996 р. № 279.96-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 39. — Ст. 181.

15. *Конвенция* об учреждении Всемирной организации интеллектуальной собственности от 14 июля 1967 г. (дата вступления в силу для Украины — 25.12.91) // <http://www.rada.gov.ua>.
16. *Угода* з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності. Документ Всесвітньої торгової організації від 15 квітня 1994 р. / Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — Ст. 159–161.
17. *Всемирная* конвенция об авторском праве. Подписана в Женеве 6 сентября 1952 г., пересмотрена в Париже 24 июля 1971 г. // Авторское право / Под ред. В. Ф. Чигира. — Минск: Амалфея, 1999. — С. 131–167.
18. *Про участь* України у Всесвітній конвенції про авторське право 1952 р.: Постанова Верховної Ради України від 23 грудня 1993 р. № 3794-ХІІ / Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — С. 101.
19. *Бернская* конвенция об охране литературных и художественных произведений. Подписана 9 сентября 1886 г., дополнена в Париже 4 мая 1896 г., пересмотрена в Берлине 13 ноября 1908 г., дополнена в Берне 20 марта 1914 г., пересмотрена в Риме 2 июня 1928 г., в Брюсселе 26 июня 1948 г., в Стокгольме 14 июля 1967 г. и в Париже 24 июля 1971 г., измененная 28 сентября 1979 г. / Авторское право. Под редакцией В. Ф. Чигира. — Минск: Амалфея, 1999. — С. 167–231.
20. *Про приєднання* України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 р., зміненого 2 жовтня 1979 р.): Закон України від 31 травня 1995 р. № 189/95 — ВР / Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — Ст. 136.
21. *Договір* Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право: Прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 р. та положення Бернської конвенції (1971 р.), на які містяться посилання у Договорі / Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — Ст. 136–144.
22. *Договор* Всемирной организации интеллектуальной собственности по исполнением и фонограммам: Принят Дипломатической конференцией 23 декабря 1996 г.; Женева, 2–20 декабря 1996 г.

// Авторское право и смежные права / Под ред. В. Ф. Чигира. — Минск: Амалфея, 1999. — С. 290–309.

23. *Угода* про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав. Міжнародний договір від 24 вересня 1993 р. / Авторське право і суміжні права. Законодавство та судова практика. — К.: Юрінком Інтер, 2003. — С. 157–159.
24. *Парижская* конвенция об охране промышленной собственности от 20 марта 1883 г. (дата набрання чинності для України — 25.12.91) // Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты // <http://www.rada.gov.ua>.
25. *Договір* про патентну кооперацію (РСТ): Підписано у Вашингтоні 19 червня 1970 р., переглянутий 2 жовтня 1979 р. і 3 лютого 1984 р.
26. *Страсбурська* угода про Міжнародну патентну класифікацію (1971 р.). // <http://www.rada.gov.ua>.
27. *Гаазька* угода про міжнародне депонування промислових зразків (6 листопада 1925 р.) // <http://www.rada.gov.ua>.
28. *Міжнародна* конвенція про охорону селекційних досягнень: Прийнята 2 грудня 1961 р., переглянута в Женеві 10 листопада 1972 р. і 23 жовтня 1978 р. // <http://www.rada.gov.ua>.
29. *Будапештський* договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів для цілей патентної процедури (28 квітня 1977 р.) // <http://www.rada.gov.ua>.
30. *Закон* України “Про ратифікацію Угоди про заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних зазначень” від 21 вересня 2000 р. № 1971-III // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 45. — Ст. 379.
31. *Мадридское* соглашение о международной регистрации знаков от 14 апреля 1891 г. (дата набрання чинності для України — 25.12.91) // Интеллектуальная собственность: нормативно-правовые акты // <http://www.rada.gov.ua>.
32. *Мадридська* угода про санкції за неправдиві та неправильні позначення походження виробів від 14 квітня 1891 р. (Україна не підписала) // <http://www.rada.gov.ua>.
33. *Лісабонська* угода про охорону найменувань місць походження товарів та їх міжнародну реєстрацію від 31 жовтня 1958 р. (Україна не підписала) // <http://www.rada.gov.ua>.

34. *Договір* про закони з товарних знаків 1994 р. (Договір ратифіковано Законом України від 13 жовтня 1995 р. № 380/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 37. — Ст. 281.) // Збірник нормативних актів з питань промислової власності / За ред. В. Л. Петрова, В. О. Жарова. — К.: Вища шк., 1999. — С. 441–465.
35. *Совместная* резолюция Генеральной Ассамблеи ВОИС и Ассамблеи Парижского союза о положениях в отношении охраны общеизвестных знаков. Приложение 10. С. 91–99 // В. В. Орлова Общеизвестные товарные знаки в Российской Федерации: современное состояние и перспективы. — М.: ИНИЦ Роспатента, 2001. — 137 с.
36. *Доповідь* ВОІВ “Управління доменними іменами й адресами: питання інтелектуальної власності” від 30 квітня 1999 р. <http://wipo2.wipo.int/process1/report/finalreport.html>
37. *ICANN*. Единые Правила Рассмотрения Споров о Доменных Именах. // <http://www.soi.ru.soi.19192>.
38. *Лисабонська* угода про охорону найменувань місць походження та їх міжнародну реєстрацію від 31 жовтня 1958 р. // Зб. вибраних міжнародних матеріалів. — К., 1999. — С. 150.
39. *Мадридська* угода про недопущення неправдивих або таких, які вводять в оману споживачів, зазначень про походження на товарах від 14 липня 1891 р. // Зб. вибраних міжнародних матеріалів. — К., 1999. — С. 150.

Основна

40. *Найробський* договір про охорону олімпійського символу: Прийнято в Найробі 26 вересня 1981 р.
41. *Андрощук Г., Крайнев П., Кавасс И.* Право интеллектуальной собственности: торговые аспекты. — К.: ІнЮре, 2000. — 162 с.
42. *Бромберг Г. В.* Интеллектуальная собственность. Основной курс: Учеб. пособие. — М.: Приор-издат, 2004. — 464 с.
43. *Галантич М. К.* Промислова власність: правові засоби охорони та захисту. — К.: Акад. правових наук України; НДІ приватного права та підприємництва, 2003. — 256 с.
44. *Гришаев С. П.* Интеллектуальная собственность: Учеб. пособие. — М.: Юристь, 2004. — 238 с.
45. *Дахно І. І.* Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: ЦНЛ, 2006. — 278 с.

46. *Доліненко Л. О., Доліненко В. О., Сарновська С. О.* Цивільне право України: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2006. — 356 с.
47. *Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В.* Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 511 с.
48. *Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика:* Наук.-практ. вид.: У 4 т. / За заг. ред. О. Д. Святоцького. — К.: ІнЮре, 1999.
49. *Макода В. Є.* Правова охорона промислових зразків в Україні. — К.: УАБ, 2000. — 172 с.
50. *Мельник О. М.* Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні: цивільно-правовий аспект. — Ірпінь, 2001. — 135 с.
51. *Мельник О. М.* Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. — Харків, 2002.— 362 с.
52. *Минков А.* Международная охрана интеллектуальной собственности. — СПб.: Питер, 2001. — 719 с.
53. *Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. В. М. Коссака.* — К.: Істина, 2004. — 976 с.
54. *Основи інтелектуальної власності — Всесвітня Організація Інтелектуальної Власності.* — К.: ІнЮре, 1999. — 578 с.
55. *Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні / Заг. ред. О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький* — К.: ІнЮре, 2003. — 236 с.
56. *Охорона інтелектуальної власності в Україні // С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін.* — К.: Форум, 2002. — 319 с.
57. *Оценка интеллектуальной собственности: Учеб. пособие / Под ред. С. А. Смирнова.* — М.: Финансы и статистика, 2003. — 352 с.
58. *Петров В. Л., Святоцький О. Д.* Охрана промышленной собственности в Украине. — К.: ІнЮре, 1999. — 428 с.
59. *Підпригора О. А., Підпригора О. О.* Право інтелектуальної власності України. — К.: Юрінком-Інтер, 1998. — 334 с.
60. *Підпригора О. А., Святоцький О. Д.* Право інтелектуальної власності. — 2-ге вид.— К.: ІнЮре, 2004. — С. 670.
61. *Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци; Кол. авт.: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін.* — К.: ВД “Слово”, 2006. — 1104 с.
62. *Харитонов Є. О., Дришдюк А. І., Капітенко О. М. та ін.* Цивільне право України (в запитаннях та відповідях): Навч. посіб. — 3-тє вид., переробл. та допов. — Харків: Одісей, 2005. — 576 с.

63. Харитонов Є. О., Саниахметова Н. О. Цивільне право України: Підручник. — К.: Істина, 2005. — 776 с.
64. Цивільне право України: Академ. курс: Підручник: У 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко — К.: ІнЮре, 2003.
65. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. — Т. 1 / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, І. В. Жилінкова та ін. / За заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 480 с.
66. Цивільне право України: Підручник: У 2 кн. / О. В. Дзера, Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — 2-ге вид., допов. і переробл. — К.: Юрінком Інтер, 2005. — Кн. 1. — 736 с.
67. Цивільний кодекс України: Наук.-практ. коментар: У 2 т / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. — К.: Юрінком Інтер, 2005. — Т. 1. — 832 с.
68. Цивільний Кодекс України: Наук.-практ. коментар / За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. — К.: Істина, 2004. — 928 с.
69. Цивільний Кодекс України: Наук.-практ. коментар: У 2 ч. / За заг. ред. Я. М. Шевченко — К.: ІнЮре, 2004. — Ч. 1. — 692 с.
70. Ярема А. Г., Карабань В. Я., Кривенко В. В., Романь В. Г. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. — К.: АСК, 2004. — Т. II: “Право інтелектуальної власності. Зобов’язальне право”. — 624 с.

Додаткова

71. Азбука авторского права. — М.: ЮНЕСКО, 1982.
72. Антимонов Б. С., Флейшиц Е. А. Авторское право. — М.: Госюриздат, 1957. — 279 с.
73. Асфандиаров Б. М., Казанцев В. И. Право интеллектуальной собственности: Учеб.-метод. пособие. — М.: Экзамен, 2003. — 158 с.
74. Васьковский Е. В. Учебник гражданского права. — М.: Статут, 2003. — 382 с.
75. Вишневецкий Л. М., Иванов Б. И., Левин Л. Г. Формула приоритета. Возникновение и развитие авторского права. — Л.: Наука, 1990. — 203 с.

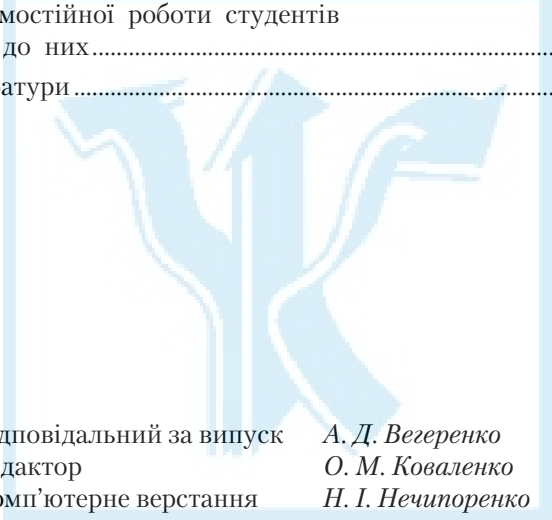
76. *Гражданское право*: В 4 т. — Т. 2. — 3-е изд., перераб. и доп. / Под ред. Е. А. Суханова. — М.: Волтерс Клувер, 2005. — 496 с.
77. *Демченко Т. С.* Охорона товарних знаків (порівняльно-правовий аналіз): Моногр. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. — 184 с.
78. *Дозорцев В. А.* Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. — М.: Статут, 2003. — 415 с.
79. *Интеллектуальна власність в Україні: проблеми теорії та практики*: Зб. наук. ст. / Заг. ред. Ю. С. Шемшученко, Ю. Л. Бошицький. — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 424 с.
80. *Идрис К.* Интеллектуальная собственность — мощный инструмент экономического роста. — М.: Всемирная орг. интеллект. собственности, 2005. — 450 с.
81. *Иоффе О. С.* Гражданское право: Изб. тр. — М.: Статут, 2000. — 777 с.
82. *Калятин В. О.* Интеллектуальная собственность (Исключительные права). — М.: НОРМА, 2001. — 480 с.
83. *Кашинцева О. Ю.* Права охорона знаків для товарів і послуг в Україні / Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. — К., 2000. — 20 с.
84. *Кохановська О. В.* Правове регулювання у сфері інформаційних відносин: Моногр. — К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2001. — 212 с.
85. *Крайнев П.* Интеллектуальна економіка. Управління промисловою власністю. — К.: ІнЮре, 2004. — 448 с.
86. *Лапач В. А.* Система объектов гражданских прав: Теория и судебная практика. — СПб.: Юрид. центр, 2002. — 544 с.
87. *Линет О.* Приобретение и продажа авторских прав на литературные произведения. — М.: Аспект Пресс, 2000. — 215 с.
88. *Липчик Д.* Авторское право и смежные права. — М.: Ладомир; Изд-во ЮНЕСКО, 2002. — 788 с.
89. *Мэггс П. Б., Сергеев А. П.* Интеллектуальная собственность. — М.: Юрист, 2000. — 400 с.
90. *Пастухов О. М.* Авторське право в Інтернеті. — К.: Школа, 2004. — 144 с.
91. *Пиленко А. А.* Право изобретателя. — М.: Статут, 2001. — 688 с.
92. *Победоносцев К. П.* Курс гражданского права: Вотчинные права. — М.: Статут, 2002. Ч 1. — 800 с.

93. *Покровский И. А.* Основные проблемы гражданского права. — М.: Статут, 2001. — 354 с.
94. *Попова И. В.* Авторское право и смежные права / Под. ред В. Ф. Чигира — Минск: Амалфея, 1999. — 448 с.
95. *Право собственности в Украине* / Под ред. Я. Н. Шевченко. — К.: Блиц-Информ, 1996. — 320 с.
96. *Промислова власність в Україні (проблеми правової охорони): Зб. наук. ст. / За ред. Ю. С. Шемшученка, Ю. Л. Бошицького* — К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. — 548 с.
97. *Сергеев А. П.* Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации: Учебник. — 2-е изд. — М.: Проспект, 2001. — 752 с.
98. *Сергеев А. П., Толстой Ю. К.* Гражданское право. — 2-е изд. — М.: “ПБОЮЛ Л. В. Рожников”, 2000. — Т. 3. — 624 с.
99. *Цибульов П. М., Чеботарьов В. П., Зінов В. Г., Суїні Ю.* Управління інтелектуальною власністю: Моногр. — К.: К. І. С., 2005. — 448 с.
100. *Шершеневич Г. Ф.* Авторское право на литературные произведения. — Казань, 1891. — 313 с.
101. *Шишка Р. Б.* Охрана права інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект: Моногр. — Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. — 368 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Методичні вказівки до виконання СРС.....	3
I. Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять	7
II. Пошуково-аналітична робота.....	11
III. Наукова робота.....	14
IV. Навчально-виробнича практика	14
Теми для самостійної роботи студентів та завдання до них.....	18
Список літератури	32

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *Н. І. Нечипоренко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3426
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП